

BIỆN PHÁP QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC MÔN TIẾNG ANH TẠI CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG Ở MỘT SỐ PHƯỜNG THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

Huỳnh Mộng Tuyền

Khoa Sư phạm Khoa học xã hội, Trường Sư phạm, Trường Đại học Đồng Tháp, Việt Nam

Nguyễn Chí Công

Học viên cao học, Trường Đại học Đồng Tháp, Việt Nam

Email: diamondkeller71@gmail.com

Tóm tắt: Trong bối cảnh toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế, Tiếng Anh giữ vai trò quan trọng trong việc nâng cao năng lực giao tiếp và chất lượng nguồn nhân lực. Ở bậc trung học phổ thông, dạy học môn Tiếng Anh không chỉ nhằm trang bị kiến thức ngôn ngữ mà còn hướng tới phát triển năng lực giao tiếp và khả năng học tập suốt đời cho học sinh. Tuy nhiên, thực tiễn tại một số trường THPT ở Thành phố Hồ Chí Minh cho thấy chất lượng dạy học còn chưa đồng đều; việc đổi mới phương pháp và kiểm tra, đánh giá theo định hướng phát triển năng lực chưa đạt hiệu quả mong muốn. Một trong những nguyên nhân chủ yếu là công tác quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Anh chưa thực sự đồng bộ và phù hợp với điều kiện thực tiễn. Trên cơ sở đó, bài báo phân tích thực trạng và đề xuất hệ thống biện pháp quản lý nhằm nâng cao hiệu quả quản lý và chất lượng dạy học môn Tiếng Anh trong bối cảnh đổi mới giáo dục hiện nay.

Từ khóa: Hoạt động dạy học, môn Tiếng Anh, biện pháp quản lý, Trường trung học phổ thông; Thành phố Hồ Chí Minh

MANAGEMENT MEASURES FOR THE TEACHING OF ENGLISH AT UPPER SECONDARY SCHOOLS IN SEVERAL WARDS OF HO CHI MINH CITY

Abstract: In the context of globalization and international integration, English plays an important role in enhancing communication competence and improving the quality of human resources. At the upper secondary level, English language teaching aims not only to provide students with basic linguistic knowledge but also to develop their communicative competence and lifelong learning skills. However, practical evidence from several upper secondary schools in Ho Chi Minh City indicates that the quality of English teaching remains uneven, while innovations in teaching methods and assessment based on a competency-oriented approach have not yet achieved the expected effectiveness. One of the main reasons lies in the fact that the management of English teaching activities has not been sufficiently systematic or well aligned with actual school conditions. On this basis, the paper analyzes the current situation and proposes a set of management measures to improve managerial effectiveness and enhance the quality of English language teaching in the context of ongoing educational reform.

Keywords: English teaching activities, management measures, high schools, Ho Chi Minh City.

Nhận bài: 26.12.2025

Phản biện: 18.01.2026

Duyệt đăng: 23.01.2026

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong xu thế toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế sâu rộng, Tiếng Anh ngày càng khẳng định vai trò là công cụ giao tiếp quan trọng, góp phần nâng cao năng lực hội nhập và chất lượng nguồn nhân lực quốc gia. Nhận thức được tầm quan trọng đó, Đảng và Nhà nước Việt Nam đã ban hành nhiều chủ trương, chính sách nhằm đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, trong đó dạy học ngoại ngữ, đặc biệt là Tiếng Anh, được xác định là một nhiệm vụ trọng tâm của giáo dục phổ thông. Ở bậc trung học phổ thông, môn Tiếng Anh không chỉ giúp học sinh phát triển năng lực ngôn ngữ mà còn tạo nền tảng cho việc tiếp cận tri thức, công nghệ và học tập suốt đời. Tuy nhiên, thực tiễn dạy học môn Tiếng Anh tại các trường trung học phổ thông hiện nay vẫn còn nhiều bất cập. Chất lượng dạy học giữa các trường chưa đồng đều; việc đổi mới phương pháp dạy học và kiểm tra, đánh giá chưa đạt hiệu quả như mong đợi; năng lực vận

dụng Tiếng Anh vào thực tiễn của một bộ phận học sinh còn hạn chế. Một trong những nguyên nhân quan trọng dẫn đến tình trạng trên là công tác quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Anh chưa thực sự đồng bộ, thiếu tính linh hoạt và chưa phù hợp với đặc thù của môn học cũng như điều kiện thực tế của từng nhà trường. Tại Thành phố Hồ Chí Minh – trung tâm kinh tế, văn hóa và giáo dục lớn của cả nước – các trường trung học phổ thông ở một số phường đang đứng trước yêu cầu ngày càng cao về chất lượng dạy học Tiếng Anh nhằm đáp ứng mục tiêu đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao. Do đó, việc nghiên cứu và đề xuất các biện pháp quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Anh phù hợp với bối cảnh và điều kiện thực tiễn của nhà trường là hết sức cần thiết. Xuất phát từ yêu cầu lý luận và thực tiễn nêu trên, đề tài “Biện pháp quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Anh tại các trường trung học phổ thông ở một

số phường Thành phố Hồ Chí Minh” được thực hiện nhằm góp phần bổ sung cơ sở lý luận và đề xuất các biện pháp quản lý khả thi, góp phần nâng cao hiệu quả dạy học môn Tiếng Anh trong nhà trường hiện nay.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Các khái niệm cơ bản

2.1.1. Quản lý

Quản lý là một hiện tượng xã hội gắn liền với sự ra đời và phát triển của loài người. Khi xã hội loài người bước vào giai đoạn có sự phân công và hợp tác lao động, nhu cầu điều phối và tổ chức các hoạt động tập thể đã xuất hiện, từ đó hình thành hoạt động quản lý. Trong các tổ chức, quản lý giữ vai trò định hướng, chỉ đạo, phối hợp và kiểm soát nhằm sử dụng hợp lý các nguồn lực, bảo đảm tổ chức vận hành hiệu quả và đạt được mục tiêu chung (Robbins và Coulter, 2021). Quản lý mang tính khoa học vì được xây dựng trên cơ sở các nguyên tắc, quy luật và mô hình có thể nghiên cứu và kiểm chứng. Đồng thời, quản lý cũng là một nghệ thuật bởi nó đòi hỏi sự linh hoạt, sáng tạo và khả năng ứng biến của người quản lý trong các tình huống thực tiễn đa dạng (Mintzberg, 2017). Do đó, quản lý không chỉ là tri thức lý luận mà còn là kỹ năng thực hành gắn liền với bối cảnh cụ thể của tổ chức. Từ giữa thế kỷ XX, quản lý được tiếp cận ở góc độ thực tiễn và hiệu quả hơn. Drucker cho rằng quản lý là một thực tiễn, trong đó bản chất không nằm ở nhận thức mà ở hành động, và giá trị của quản lý được kiểm chứng thông qua kết quả đạt được (Drucker, 2018, tr. 41). Quan điểm này nhấn mạnh vai trò của hiệu quả và thành tích trong đánh giá hoạt động quản lý. Theo Daft (2020), quản lý là quá trình đạt đến mục tiêu của tổ chức thông qua việc lập kế hoạch, tổ chức, lãnh đạo và kiểm soát các nguồn lực một cách hiệu quả và hiệu lực. Trong đó, hiệu quả (effectiveness) và hiệu lực (efficiency) được xem là hai tiêu chí then chốt trong đo lường thành công quản lý.

2.1.2. Quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Anh tại trường Trung Học Phổ Thông

Quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Anh được hiểu là quá trình tổ chức, điều hành và giám sát việc thực hiện mục tiêu, nội dung và chương trình môn Tiếng Anh ở bậc THPT, bảo đảm cho các hoạt động dạy và học hướng tới mục tiêu giáo dục của cấp học, đồng thời phù hợp với đặc điểm của từng bài học, từng học kỳ và từng đối tượng học sinh. Theo Hoàng Văn Vân (2020), quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Anh cần gắn chặt

với yêu cầu đổi mới phương pháp giảng dạy, kiểm tra đánh giá và phát triển năng lực giao tiếp ngoại ngữ cho học sinh. Xét theo tiếp cận chức năng, quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Anh được triển khai thông qua bốn chức năng quản lý cơ bản (Daft, 2020), bao gồm:

Thứ nhất, lập kế hoạch (Planning): Cán bộ quản lý chỉ đạo giáo viên xây dựng kế hoạch dạy học môn Tiếng Anh trên cơ sở chương trình do Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành, đồng thời lồng ghép yêu cầu đổi mới phương pháp dạy học, ứng dụng công nghệ thông tin và định hướng phát triển năng lực học sinh.

Thứ hai, tổ chức (Organizing): Tổ chức triển khai cho giáo viên thực hiện mục tiêu, nội dung, phương pháp, phương tiện và hình thức tổ chức dạy học phù hợp; đồng thời phối hợp các hình thức kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của học sinh.

Thứ ba, chỉ đạo (Leading): Điều hành và hỗ trợ giáo viên trong quá trình giảng dạy; khuyến khích đổi mới phương pháp dạy học, khai thác hiệu quả cơ sở vật chất, thiết bị và công nghệ dạy học; kịp thời điều chỉnh những hạn chế, vướng mắc phát sinh trong thực tiễn dạy học.

Thứ tư, kiểm tra, giám sát (Controlling): Thực hiện kiểm tra, đánh giá kết quả dạy học môn Tiếng Anh theo đúng quy định của ngành; giám sát việc đổi mới phương pháp giảng dạy, ứng dụng công nghệ thông tin và mức độ phù hợp của hoạt động dạy học với mục tiêu chương trình.

Như vậy, quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Anh tại trường THPT theo tiếp cận chức năng được hiểu là quá trình tác động có mục đích, có kế hoạch và có tổ chức của chủ thể quản lý (ban giám hiệu, tổ chuyên môn, tổ trưởng bộ môn) đến toàn bộ hoạt động dạy của giáo viên và hoạt động học của học sinh, thông qua bốn chức năng quản lý cơ bản: lập kế hoạch, tổ chức thực hiện, chỉ đạo – điều hành và kiểm tra – đánh giá. Quá trình này nhằm bảo đảm chất lượng, hiệu quả và sự phát triển năng lực ngoại ngữ của học sinh theo mục tiêu giáo dục phổ thông hiện hành, đồng thời hướng tới việc tối ưu hóa toàn bộ quy trình dạy học để môn Tiếng Anh thực sự trở thành công cụ giao tiếp thiết thực của học sinh trong bối cảnh hội nhập quốc tế.

2.2. Tổng quan thực trạng quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Anh tại các trường Trung học Phổ Thông ở một số phường Thành Phố Hồ Chí Minh.

Trên cơ sở tổng hợp kết quả khảo sát và phân tích thực trạng, có thể khái quát rằng công tác quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Anh tại các trường THPT ở một số phường Thành phố Hồ Chí Minh đã đạt được những kết quả nhất định nhưng vẫn còn tồn tại không ít hạn chế.

Về mặt mạnh, hoạt động quản lý được triển khai tương đối đồng bộ và có nền nếp, thể hiện qua việc thực hiện đầy đủ các khâu cơ bản như xây dựng kế hoạch, tổ chức thực hiện chương trình, chỉ đạo đổi mới phương pháp, kiểm tra – đánh giá và bảo đảm điều kiện dạy học. Mục tiêu và nội dung dạy học nhìn chung bám sát định hướng Chương trình GDPT 2018, chú trọng phát triển năng lực và duy trì các kiến thức, kỹ năng nền tảng cho học sinh. Đội ngũ giáo viên có phẩm chất nghề nghiệp và năng lực chuyên môn khá tốt, chủ động ứng dụng công nghệ thông tin và khai thác học liệu trong giảng dạy. Cơ sở vật chất và phương tiện dạy học cơ bản đáp ứng yêu cầu, góp phần hỗ trợ đổi mới hoạt động dạy học.

Tuy nhiên, công tác quản lý vẫn còn những hạn chế như: việc triển khai dạy học theo định hướng phát triển năng lực, đặc biệt là năng lực giao tiếp và định hướng nghề nghiệp, chưa thật sự hiệu quả; các kỹ năng nghe – nói và phương pháp dạy học tích cực chưa được tổ chức thường xuyên; hình thức dạy học còn nặng về trên lớp, thiếu các hoạt động trải nghiệm và ngoại khóa. Công tác kiểm tra, đánh giá chưa gắn chặt với phản hồi và điều chỉnh dạy học; năng lực giáo viên trong thiết kế và đánh giá năng lực còn chưa đồng đều. Những hạn chế này xuất phát từ năng lực quản lý, áp lực chương trình, điều kiện tổ chức và yêu cầu thi cử hiện hành.

2.3. Biện pháp quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Anh tại các trường trung học phổ thông ở một số phường thành phố Hồ Chí Minh

Dựa trên kết quả phân tích thực trạng và nguyên nhân của những hạn chế trong quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Anh tại các trường trung học phổ thông ở một số phường Thành phố Hồ Chí Minh, có thể khẳng định rằng việc đề xuất hệ thống biện pháp quản lý mang tính toàn diện, logic và khả thi là yêu cầu cấp thiết nhằm nâng cao chất lượng dạy học trong bối cảnh đổi mới giáo dục hiện nay. Các biện pháp được xây dựng theo chu trình quản lý cơ bản gồm: nâng cao nhận thức, kế hoạch hóa, tổ chức thực hiện, chỉ đạo và kiểm tra, đánh giá, bảo đảm sự liên thông, đồng bộ giữa các khâu và hướng tới mục tiêu phát triển

năng lực giao tiếp cho học sinh theo tinh thần Chương trình Giáo dục phổ thông 2018.

Trước hết, nâng cao nhận thức cho cán bộ quản lý, giáo viên và các lực lượng giáo dục được xem là biện pháp nền tảng, có vai trò định hướng tư duy và hành động trong toàn bộ quá trình quản lý. Thực tiễn cho thấy sự chưa đồng đều trong nhận thức về vai trò của quản lý dạy học môn Tiếng Anh theo tiếp cận phát triển năng lực đã ảnh hưởng trực tiếp đến mức độ chủ động đổi mới phương pháp và hình thức tổ chức dạy học. Do đó, việc tuyên truyền, quán triệt mục tiêu, yêu cầu của chương trình mới, làm rõ trách nhiệm của từng lực lượng trong nhà trường sẽ góp phần hình thành sự thống nhất về quan điểm, tạo cơ sở cho việc triển khai các biện pháp quản lý khác một cách hiệu quả và bền vững.

Trên nền tảng nhận thức thống nhất, kế hoạch hóa hoạt động dạy học môn Tiếng Anh giữ vai trò then chốt trong việc bảo đảm tính khoa học và chủ động của công tác quản lý. Kế hoạch không chỉ dừng lại ở việc phân phối chương trình mà cần gắn kết chặt chẽ giữa mục tiêu, nội dung, phương pháp và kiểm tra, đánh giá, đồng thời phù hợp với điều kiện thực tiễn của từng nhà trường và đối tượng học sinh. Việc xây dựng kế hoạch theo hướng phát triển năng lực giao tiếp, tăng cường kỹ năng nghe – nói, học tập trải nghiệm và tự học có hướng dẫn sẽ giúp hoạt động dạy học trở nên linh hoạt, tránh tình trạng triển khai mang tính hình thức, thiếu chiều sâu.

Bên cạnh đó, đổi mới tổ chức hoạt động dạy học là khâu trực tiếp tác động đến chất lượng học tập của học sinh. Việc đa dạng hóa phương pháp và hình thức tổ chức dạy học như học tập theo nhóm, dạy học dự án, sử dụng tình huống giao tiếp thực tiễn và tăng cường hoạt động ngoại khóa, câu lạc bộ Tiếng Anh sẽ góp phần mở rộng môi trường sử dụng ngôn ngữ, phát huy tính tích cực, chủ động và sáng tạo của học sinh. Đồng thời, vai trò hỗ trợ của cán bộ quản lý trong việc cung cấp học liệu, thiết bị và tạo điều kiện về thời gian cho giáo viên đổi mới phương pháp là yếu tố quan trọng bảo đảm tính khả thi của biện pháp này.

Song song với đó, tăng cường chỉ đạo hoạt động dạy học giúp Ban Giám hiệu và tổ chuyên môn kịp thời nắm bắt thực tiễn, điều chỉnh những bất cập trong quá trình triển khai và bảo đảm sự thống nhất trong thực hiện chương trình. Việc thường xuyên dự giờ, kiểm tra hồ sơ chuyên môn, sinh hoạt tổ chuyên môn theo hướng nghiên cứu

bài học không chỉ nâng cao hiệu quả chỉ đạo mà còn góp phần xây dựng văn hóa học tập, chia sẻ và hợp tác trong nhà trường.

Cuối cùng, cải tiến công tác kiểm tra, đánh giá theo định hướng phát triển năng lực giao tiếp có ý nghĩa quan trọng trong việc hỗ trợ học tập và điều chỉnh hoạt động dạy học. Đánh giá không chỉ nhằm xếp loại học sinh mà cần được xem như công cụ phản hồi, giúp giáo viên và học sinh nhận diện điểm mạnh, điểm hạn chế để kịp thời điều chỉnh phương pháp và chiến lược học tập. Việc tăng cường đánh giá quá trình, đa dạng hóa hình thức và sử dụng kết quả đánh giá một cách hiệu quả sẽ góp phần nâng cao chất lượng dạy học, đồng thời làm cho hoạt động quản lý trở nên linh hoạt, khoa học và sát với thực tiễn giáo dục hiện nay.

2.4. Khảo nghiệm biện pháp quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Anh tại các trường trung học phổ thông ở một số phường thành phố Hồ Chí Minh

Khảo nghiệm nhằm thu thập ý kiến đánh giá của cán bộ quản lý và giáo viên về mức độ cần

thiết và tính khả thi của các biện pháp quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Anh đã đề xuất, làm cơ sở khoa học để điều chỉnh, hoàn thiện hệ thống biện pháp phù hợp với thực tiễn các trường trung học phổ thông ở một số phường, Thành phố Hồ Chí Minh, qua đó khẳng định tính hợp lý và khả năng áp dụng của các biện pháp.

Khảo nghiệm tập trung đánh giá mức độ cần thiết và tính khả thi của các biện pháp quản lý, gồm: nâng cao nhận thức; kế hoạch hóa; đổi mới tổ chức hoạt động dạy học; tăng cường chỉ đạo; cải tiến kiểm tra, đánh giá. Đối tượng khảo nghiệm là cán bộ quản lý và giáo viên Tiếng Anh tại các trường trung học phổ thông ở một số phường, Thành phố Hồ Chí Minh.

Sử dụng chủ yếu phương pháp điều tra bằng phiếu hỏi. Quy ước thang đo các tiêu chí được đánh giá theo 5 mức của thang đo Likert từ mức 1 đến mức 5.

Khi đó, giá trị các mức độ = (giá trị lớn nhất – giá trị nhỏ nhất) / số lượng các mức độ = (5 - 1) / 5 = 0,8 như sau:

Bảng 1. Quy ước thang đo theo 5 mức của Likert về tính cần thiết và tính khả thi

ĐTB	4,21 – 5,00	3,41 – 4,20	2,61 – 3,40	1,81 – 2,60	1,00 – 1,80
Nội dung	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
Tính cần thiết	Rất cần thiết	Khá cần thiết	Trung bình	Ít cần thiết	Không cần thiết
Tính khả thi	Rất khả thi	Khá khả thi	Trung bình	Ít khả thi	Không khả thi

Kết quả khảo sát cho thấy đa số cán bộ quản lý và giáo viên đều đánh giá các biện pháp quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Anh là cần thiết và rất cần thiết, với điểm trung bình ở mức khá cao, thể hiện sự đồng thuận tương đối thống nhất. Trong đó, các biện pháp nâng cao năng lực quản lý, đổi mới phương pháp dạy học và tăng cường kiểm tra, đánh giá được đánh giá cao nhất, cho thấy nhận thức rõ vai trò then chốt của công tác quản lý đối với chất lượng dạy học. Bên cạnh đó, các biện pháp bồi dưỡng chuyên môn cho giáo viên, ứng dụng công nghệ thông tin và tăng cường phối hợp các lực lượng giáo dục cũng được xem là cần thiết. Kết quả khảo nghiệm khẳng định các biện pháp đề xuất có tính cần thiết cao và phù hợp với yêu cầu đổi mới giáo dục hiện nay.

III. KẾT LUẬN

Trên cơ sở nghiên cứu lý luận và phân tích thực trạng quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Anh tại các trường trung học phổ thông ở một số

phường Thành phố Hồ Chí Minh, có thể khẳng định rằng công tác quản lý trong lĩnh vực này đã đạt được những kết quả tích cực nhất định, song vẫn còn tồn tại nhiều hạn chế cần được khắc phục. Thực tiễn cho thấy, mặc dù các nhà trường đã triển khai đầy đủ các chức năng quản lý cơ bản như lập kế hoạch, tổ chức thực hiện, chỉ đạo và kiểm tra, đánh giá, nhưng mức độ hiệu quả giữa các khâu chưa đồng đều, chưa thật sự đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục theo định hướng phát triển năng lực và giao tiếp của Chương trình Giáo dục phổ thông 2018.

Nghiên cứu đã chỉ ra rằng những hạn chế chủ yếu xuất phát từ nhận thức chưa thống nhất về vai trò của quản lý dạy học môn Tiếng Anh, năng lực quản lý và năng lực đổi mới phương pháp của đội ngũ giáo viên còn chưa đồng đều, cùng với áp lực chương trình và điều kiện tổ chức dạy học trong bối cảnh thực tiễn. Trên cơ sở đó, đề tài đã đề xuất hệ thống biện pháp quản lý theo chu trình

logic gồm: nâng cao nhận thức, kế hoạch hóa, đổi mới tổ chức dạy học, tăng cường chỉ đạo và cải tiến kiểm tra, đánh giá. Các biện pháp này có mối quan hệ chặt chẽ, tác động qua lại và cần được triển khai đồng bộ nhằm nâng cao hiệu quả quản lý cũng như chất lượng dạy học môn Tiếng Anh trong nhà trường.

Việc vận dụng linh hoạt và sáng tạo các biện pháp quản lý nêu trên không chỉ góp phần phát

huy vai trò của đội ngũ cán bộ quản lý và giáo viên mà còn tạo điều kiện thuận lợi cho học sinh phát triển toàn diện năng lực ngoại ngữ, đặc biệt là năng lực giao tiếp. Qua đó, quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Anh sẽ từng bước đáp ứng yêu cầu đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục phổ thông, đồng thời góp phần nâng cao chất lượng nguồn nhân lực trong bối cảnh hội nhập quốc tế hiện nay.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Daft, R. L. (2020). *Management (14th ed.)*. Cengage Learning
Drucker, P. F. (2018). *The practice of management*. Routledge
Mintzberg, H. (2017). *Managing (2nd ed.)*. Berrett-Koehler Publishers.
Robbins, S. P., & Coulter, M. (2021). *Management (15th ed.)*. Pearson